

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 410/2016-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom Mgr. JUDr. Zoltánom Perhácsom, PhD., advokátska kancelária, Tichá 45, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva byť stíhaný spôsobom ustanoveným zákonom zaručeného v čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby východ v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 a postupom podpredsedu vlády a ministra vnútra Slovenskej republiky v konaní vedenom Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, sekciou kontroly a inšpekčnej služby, úradom inšpekčnej služby, odborom inšpekčnej služby východ pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 29. decembra 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva byť stíhaný spôsobom ustanoveným zákonom zaručeného v čl. 17 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v čl. 13 dohovoru postupom Ministerstva vnútra Slovenskej republiky, sekcie kontroly a inšpekčnej služby, úradu inšpekčnej služby, odboru inšpekčnej služby východ (ďalej len „inšpekčná služba“) v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 a postupom podpredsedu vlády a ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „minister“) v konaní vedenom inšpekčnou službou pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo uznesením inšpekčnej služby ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008 z 8. decembra 2008 (neskôr sa konanie viedlo pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009) vznesené obvinenie za zločin prijímania úplatku spolupáchateľstvom podľa § 20, § 329 ods. 1 a 2 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) v súbehu so zločinom zneužívania právomoci verejného činiteľa spolupáchateľstvom podľa § 20, § 326 ods. 1 písm. a) a ods. 2 písm. a) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. h) Trestného zákona a iné.

Podľa názoru sťažovateľa trestné stíhanie začal a obvinenie mu vzniesol *„neoprávnený (nezákonný) štátny orgán - inšpekčná služba - a to navyše bez kompetencie v zmysle Trestného poriadku, a preto jej rozhodnutia sú nezákonné a nemožno ich zhojiť, od samotného začiatku sú nulitné“*. Svoje presvedčenie sťažovateľ opiera o právne závery uvedené v rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 To 1/2015 z 29. mája 2015, z ktorých vyplýva, že *„inšpekčná služba nie je organizačnou súčasťou Policajného zboru“*, preto nie je „zákonným“ orgánom, ktorému prislúcha vykonávať trestné stíhanie podľa zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“).

Za prioritnú otázku, na ktorú sťažovateľ požaduje od ústavného súdu odpoveď, je „či inšpekčná služba je alebo nie je zákonným a ústavným štátnym orgánom“, pretože „Nezákonný a neústavný štátny orgán nemá kompetenciu vykonávať žiadne legálne úradné úkony a už vôbec nemôže mať kompetencie orgánu činného v trestnom konaní, a teda nesmie vykonávať ani žiadne procesné úkony podľa Trestného poriadku“.

Sťažovateľ tvrdí, že „inšpekčná služba bola bez zákonného zmocnenia vyčlenená z organizačnej štruktúry Policajného zboru“, a teda namieta „jej nezákonnosť a neústavnosť ako celku“. Uvádza, že „je až druhoradé sa zaoberať otázkou, či vyšetrovateľ inšpekčnej služby je orgánom činným v trestnom konaní alebo nie. Vo vzťahu k nastolenej otázke nezákonnosti štátneho orgánu (inšpekčnej služby) je bezvýznamné sa zaoberať otázkou, či policajti inšpekčnej služby boli zákonom predpísaným spôsobom určení za vyšetrovateľov Policajného zboru. Ťažisko problému totiž nestojí na konkrétnych policajtoch určených za vyšetrovateľov Policajného zboru, ale na inšpekčnej službe ako vyšetrovacom štátnom orgáne Slovenskej republiky.“. Rovnako je podľa sťažovateľa „menej dôležité sa zaoberať otázkou, či inšpekčná služba spĺňa atribúty nezávislosti alebo nie. Z logiky veci vyplýva, že nelegitímny a neústavný štátny orgán nemôže mať zákonných vyšetrovateľov. Pri nelegitímnom a nezákonnom štátnom orgáne sa nemožno zaoberať otázkou nezávislosti. Tieto otázky by pripadali do úvahy len vtedy, ak by ústavný súd rozhodol, že inšpekčná služba je legitímnym a ústavným štátnym orgánom.“.

Opierajúc sa o rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 1 To 2015 z 29. mája 2015 sťažovateľ tvrdí, že „podpredseda vlády a minister vnútra Slovenskej republiky nemal legislatívny základ na vyňatie inšpekčnej služby zo zložiek Policajného zboru a jej začlenenie pod jeho priame riadenie“, a pokračuje, že „minister vnútra... v rozpore s článkom 2 ods. 2 ústavy vyňal inšpekčnú službu z organizačnej štruktúry Policajného zboru a zriadil (vytvoril), respektíve ju preložil (presunul) na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky“.

Záver vyplývajúci zo zjednocujúceho stanoviska najvyššieho súdu sp. zn. Tpj 62/2015 z 29. septembra 2015 uverejneného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 9/2015, z ktorého vyplýva, že *„Kľúčové zákonné ustanovenie pre ministra vnútra je § 6 ods. 2 zákona o Policajnom zbore, podľa ktorého služby a útvary Policajného zboru riadi prezident, ak minister neurčí inak. Minister je teda ten, kto môže (interným predpisom) určiť, ktoré služby a útvary Policajného zboru bude riadiť on, a nie prezident Policajného zboru...“*, sťažovateľ nepovažuje za ústavne konformný, resp. považuje ho za výklad *„kontra lege“* s ústavou, ktorý *„vykazuje značný stupeň arbitrárnosti“*.

Sťažovateľ zopakoval, že inšpekčná služba je *„nezákonná a neústavná a jej priamym konaním rozhodnutím (vznesením obvinenia)“* v jeho *„prípade došlo k priamemu zásahu do“* jeho *„základných práv garantovaných ústavou ako i dohovorom“*. Opätovne zdôraznil, že inšpekčná služba *„nemôže vykonávať vyšetrovanie o trestných činoch a preverovanie oznámení o skutočnostiach, nasvedčujúcich tomu, že bol spáchaný trestný čin a o ostatných podnetoch na trestné stíhanie i keby išlo o trestnú činnosť policajtov“*.

Ďalej sťažovateľ argumentoval takto:

„... minister vnútra... svojim rozkazom č. 11/2007... zriadil špecializovaný tím pri sekcii kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra... a tým určil inšpekčnú službu na vyšetrovanie mojej trestnej veci ako colníka. Uvedené priamo vyplýva z odôvodňujúcej časti uznesenia o vznesení obvinenia... Aj táto skutočnosť svedčí o tom, že inšpekčnú službu priamo riadi... minister vnútra..., ak by tak nebolo, tak špecializovaný tím by mal zriadiť generálny riaditeľ sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky alebo prezident Policajného zboru, nikdy však nie politik.

Ide o zásah, ktorý je protiústavný. Postup... ministra vnútra... nemožno považovať za súladný s Trestným poriadkom, ústavou, dohovorom a ani s ostatnými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná. Naopak, ide o neoprávnený, svojvoľný a mocenský zásah do konkrétnej vyšetrovanej veci. Trestný poriadok... ministromi vnútra... nevytvoril žiadne podmienky, na základe ktorých by mohol zasahovať do konkrétnej vyšetrovanej veci a ani zriadiť špecializovaný vyšetrovací tím...

... extrémnosť nezákonnosti v mojej trestnej veci znásobuje skutočnosť, že... minister vnútra... nielenže bez legislatívneho základu vyčlenil inšpekčnú službu pod vlastné riadenie, ale bez akéhokolvek právneho základu rozhodol (priamo zasiahol do vyšetrovania v konkrétnej veci), že moju trestnú vec bude vyšetrovať inšpekčná služba, pričom colníci z hľadiska riadiacich väzieb neboli nikdy zaradení ani pod Policajný zbor ani pod Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a už vôbec nie pod podpredsedu vlády a ministra vnútra Slovenskej republiky.“

Nad rámec sťažovateľ uviedol, že „každý policajt v služobnom pomere podľa zákona je policajtom, to však neznamená že je aj vyšetrovateľom... Vyšetrovatelia inšpekčnej služby sú síce zaradení na funkciách vyšetrovateľov, avšak zásadným problémom je, že na nezákonne zriadenom útvare - inšpekčnej službe na Ministerstve vnútra... Inak povedané, aj vyšetrovateľ inšpekčnej služby je nepochybne policajtom v služobnom pomere, je však zaradený na nezákonnom a neústavnom štátnom orgáne.“

Za protiústavný sťažovateľ považuje aj postup ministra, ktorým „pre inšpekčnú službu zriadil aj špeciálny odbor, ktorý fyzicky vykonáva tajné sledovanie, presnejšie všetky druhy tajného sledovania“, a dodáva, že v jeho trestnej veci „to namietal, avšak bezúspešne. Orgány činné v trestnom konaní ako i súdy túto moju námietku zásadného významu nechali bez povšimnutia.“

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1. ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy; čl. 17 ods. 2 ústavy; čl. 6 ods. 1, ods. 3 a čl. 13 dohovoru v trestnom konaní vedenom odborom inšpekčnej služby východ úradu inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (pôvodne 4. inšpekčné oddelenie), Pribinova 2... Bratislava, spisová značka ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 (pôvodne ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008) z dôvodu, že trestné stíhanie proti sťažovateľovi začal nezákonný a neústavný štátny orgán, porušené bolo.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1. ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy; čl. 17 ods. 2 ústavy; čl. 6 ods. 1, ods. 3 a čl. 13 dohovoru v trestnom konaní vedenom odborom inšpekčnej služby východ úradu inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (pôvodne 4. inšpekčné oddelenie), Pribinova 2... Bratislava, spisová značka ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 (pôvodne ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008) tým, že podpredseda vlády a minister vnútra Slovenskej republiky v rozpore so zákonom (Trestným poriadkom) bez legislatívnej opory nezákonne a neústavne priamo zasiahol do vyšetrovania sťažovateľovej veci, keď v rozpore s vecnou príslušnosťou inšpekčnej služby zriadenou výlučne na vyšetrovanie trestných činov policajtov rozkazom MV SR č. 11/2007 zriadil špecializovaný tím pri sekcii kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a tým určil inšpekčnú službu na vyšetrovanie veci sťažovateľa ako colníka, porušené bolo.

3. [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 100 000 €..., ktoré je povinné Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby východ vyplatiť sťažovateľovi a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia.

4. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] náhradu trov právneho zastúpenia, ktorá je splatná do 15 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet právneho zástupcu sťažovateľa...“

Podaním doručeným ústavnému súdu 18. januára 2016 sťažovateľ upriamil pozornosť na skutočnosť, že „vyšetrovateľ inšpekčnej služby vedome - úmyselne nezačlenil do vyšetrovacieho spisu rozkaz MV SR č. 11/2007 a to i napriek tomu, že vyšetrovanie (trestné konanie) sa začalo práve na základe rozkazu“. Preto požiadal ústavný súd, „aby vyžiadal rozkaz MV SR č. 11/2007, pretože toto rozhodnutie je nepochybným a nesporným dôkazom o priamom a bezprostrednom zásahu ministra vnútra Slovenskej republiky ako politika do policajného vyšetrovania (konkrétneho trestného konania), a tým aj do“ sťažovateľových „v sťažnosti označených základných práv a slobôd zaručených Ústavou Slovenskej republiky a Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (m. m. IV. ÚS 415/09, IV. ÚS 355/09, II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Ústavný súd v prvom rade poukazuje na určitý stupeň nejasnosti v požiadavkách sťažovateľa obsiahnutých v sťažnosti. V jej odôvodnení považoval za prioritnú odpoveď na otázku, „či inšpekčná služba je alebo nie je zákonným a ústavným štátnym orgánom“, pritom táto pochybnosť má vyplývať z presvedčenia sťažovateľa, že „*minister vnútra... v rozpore s článkom 2 ods. 2 ústavy vyňal inšpekčnú službu z organizačnej štruktúry Policajného zboru a zriadil (vytvoril), respektíve ju preložil (presunul) na Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky*“. Z takejto formulácie sťažovateľa vyplýva, že namieta postup ministra pri podľa slov sťažovateľa „vyňatí“, „preložení“, resp. „presunutí“ a riadení inšpekčnej služby, ale bez uvedenia konkrétneho rozhodnutia ministra, jeho aktu či predpisu, ktorým k tomu malo dôjsť. V tomto zmysle je sťažnosť neúplná a neodôvodnená, a teda nespĺňa zákonom predpísané náležitosti podľa § 20 ods. 1 v spojení s § 50 ods. 1 písm. b) a ods. 2 zákona o ústavnom súde, čo vedie k jej odmietnutiu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Naproti tomu v petite sťažnosti sťažovateľ žiada vysloviť porušenie ním označených základných práv v konaní vedenom inšpekčnou službou pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 tým, že „*trestné stíhanie proti sťažovateľovi začal nezákonný a neústavný štátny orgán*“, ako aj tým, že „*minister vnútra.. v rozpore so zákonom (Trestným poriadkom) bez legislatívnej opory nezákonne a neústavne priamo zasiahol do vyšetrovania sťažovateľovej veci, keď v rozpore s vecnou príslušnosťou inšpekčnej služby zriadenou výlučne na vyšetrowanie trestných činov policajtov rozkazom MV SR č. 11/2007 zriadil špecializovaný tím pri sekcii kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a tým určil inšpekčnú službu na vyšetrowanie veci sťažovateľa ako colníka*“.

V návrhu na rozhodnutie sťažovateľ jasne, zreteľne a určito neidentifikoval orgán verejnej moci, ktorý sa mal dopustiť zásahu do jeho základných práv, len uviedol, že sa tak stalo v konaní vedenom inšpekčnou službou pod „*ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 (pôvodne ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008)*“. Za „odporcov“ v úvode sťažnosti sťažovateľ označil „*Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, sekcia kontroly a inšpekčnej služby, úrad inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej služby východ (pôvodne 4. inšpekčné oddelenie), Pribinova 2, 812 72 Bratislava, spisová značka ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 (pôvodne ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008)*“ a „*Podpredseda vlády a minister vnútra Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 (pôvodne ČVS:SKIS-130/IS-4-V-2008) na odbore inšpekčnej služby východ úradu inšpekčnej služby sekcie kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky (pôvodne 4. inšpekčné oddelenie), Pribinova 2, 812 72 Bratislava.*“.

Vzhľadom na uvedenú okolnosť, ako aj s prihliadnutím na ustanovenie § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd za predmet sťažnosti ustálil namietané porušenie základného práva byť stíhaný spôsobom ustanoveným zákonom zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy, základného práva na súdnu ochranu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 a 3 dohovoru a práva na účinný prostriedok nápravy zaručeného v čl. 13 dohovoru postupom inšpekčnej služby v konaní vedenom pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 a postupom ministra v konaní vedenom inšpekčnou službou pod ČVS: SKIS-49/IS-

4-V-2009, ku ktorému malo dôjsť tým, že sťažovateľ je stíhaný „štátnym orgánom“, ktorý je podľa jeho presvedčenia nezákonným a neústavným, ako aj tým, že minister nezákonne a neústavne zasiahol do trestnej veci sťažovateľa, keď rozkazom č. 11/2007 zriadil špecializovaný tím, ktorý jeho vec vyšetruje.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon...

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu...

Podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:

a) byť bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu;

b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby;

c) obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu poskytol bezplatne, ak to záujmy spravodlivosti vyžadujú;

d) vyslúchať alebo dať vyslúchať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe;

e) mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie jazyku používanému pred súdom alebo týmto jazykom nehovorí.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Po preskúmaní sťažnosti sťažovateľa ústavný súd predovšetkým poukazuje na ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť.

Sťažovateľ sa o tom, že je stíhaný inšpekčnou službou, nielenže mohol (pozri druhú vetu § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde), ale aj skutočne dozvedel najneskôr doručením mu uznesenia inšpekčnej služby ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008 z 8. decembra 2008, ktorým mu bolo vznesené obvinenie. Od tohto momentu mu začala plynúť lehota dvoch mesiacov na podanie sťažnosti ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, ak bol presvedčený, že týmto bolo zasiahnuté do jeho základných práv alebo slobôd a žiaden iný orgán verejnej moci mu v tejto súvislosti nemôže poskytnúť ochranu. Napriek tomu, že sťažovateľ v sťažnosti neuviedol presný dátum doručenia mu tohto rozhodnutia inšpekčnej služby, z rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva (iné sťažnosti sťažovateľa vedené v konaniach pod sp. zn. IV. ÚS 519/2012 – sťažnosť z 25. júla 2011, sp. zn. III. ÚS 59/2014 – sťažnosť z 25. júla 2013, sp. zn. I. ÚS 316/2014 – sťažnosť z 12. mája 2014, sp. zn. I. ÚS 604/2014 – sťažnosť z 25. júla 2014), že sa tak nepochybne stalo viac ako dva mesiace pred podaním tejto aktuálnej sťažnosti ústavnému súdu. Pritom nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po jej uplynutí neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť

(§ 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde) (napr. I. ÚS 235/03, I. ÚS 156/04, II. ÚS 267/04, IV. ÚS 35/04, I. ÚS 109/06).

Uvedené platí aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv ministrom v konaní vedenom inšpekčnou službou pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009 (pôvodne ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008), ku ktorému malo dôjsť tým, že *„minister vnútra... nezákonne a neústavne priamo zasiahol do vyšetrovania..., keď v rozpore s vecnou príslušnosťou inšpekčnej služby... rozkazom MV SR č. 11/2007 zriadil špecializovaný tím pri sekcii kontroly a inšpekčnej služby Ministerstva vnútra Slovenskej republiky a tým určil inšpekčnú službu na vyšetrovanie veci sťažovateľa ako colníka“*, pretože rovnako o tejto skutočnosti sa sťažovateľ dozvedel najneskôr z už spomínaného uznesenia inšpekčnej služby o vznesení obvinenia z 8. decembra 2008, v odôvodnení ktorého je uvedené: *„Vyšetrovateľom špecializovaného tímu pri SKIS MV SR, zriadeného rozkazom MV SR č. 11/2007, bolo uznesením pod ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008 zo dňa 09. 09. 2008 podľa § 199 ods. 1, ods. 2 Tr. por. začaté trestné stíhanie vo veci...“*

Ústavný súd po preskúmaní sťažnosti sťažovateľa nezistil žiaden dôvod, pre ktorý by bolo potrebné považovať sťažnosť za podanú včas a ani sám sťažovateľ v sťažnosti nepredniesol právne významný argument, ktorým by odôvodnil, prečo vyčkával a so svojou sťažnosťou sa na ústavný súd obrátil až po niekoľkých rokoch prebiehajúceho trestného stíhania.

Prípadný názor, že sťažnosť je podaná včas vzhľadom na pokračujúce prípravné konanie v okolnostiach danej konkrétnej veci, s prihliadnutím na charakter, podstatu a prirodzenosť základných práv, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, nie je akceptovateľný, pretože od momentu doručenia uznesenia o vznesení obvinenia sťažovateľovi sa situácia v zmysle sťažovateľových námietok nijako nemenila ani nezmenila, t. j. všetky sťažovateľom v sťažnosti prednesené námietky mu boli od uvedeného momentu známe.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

Ústavný súd však pre úplnosť považuje za potrebné uviesť aj ďalšie dôvody, ktoré svedčia o nemožnosti prijatia sťažnosti na ďalšie konanie a o potrebe jej odmietnutia.

Podľa § 230 ods. 1 Trestného poriadku dozor nad dodržiavaním zákonnosti pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní vykonáva prokurátor.

Pri výkone tohto dozoru prokurátor môže okrem iného zrušiť nezákonné alebo neopodstatnené rozhodnutia policajta, ktoré môže nahradiť vlastnými rozhodnutiami [§ 230 ods. 2 písm. e) Trestného poriadku] alebo odňať vec policajtovi a prikázať ju inému, a to aj miestne nepríslušnému policajtovi, alebo urobiť opatrenie, aby vec bola prikázaná inému policajtovi alebo policajtom [§ 230 ods. 2 písm. f) Trestného poriadku].

Podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku generálny prokurátor Slovenskej republiky zruší právoplatné rozhodnutie prokurátora alebo policajta, ak takým rozhodnutím alebo v konaní, ktorému predchádzalo, bol porušený zákon.

Návrh na postup podľa § 363 ods. 1 Trestného poriadku môžu podľa § 364 ods. 1 písm. a) a b) Trestného poriadku podať (okrem iných) obvinený vo svoj prospech a v prospech obvinenej osoby, ktoré by mohli podať v jeho prospech odvolanie.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu – fyzickú aj právnickú. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany

a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, musí si uplatniť ochranu základných práv a slobôd na orgáne verejnej moci, ktorého právomoc predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04, III. ÚS 250/08, I. ÚS 410/2011).

Z obsahu sťažnosti nevyplýva, či sa sťažovateľ obrátil na príslušnú prokuratúru (dozor vykonávajúceho prokurátora, generálneho prokurátora Slovenskej republiky) s požiadavkou na zjednanie nápravy argumentujúc okolnosťami uvedenými v aktuálnej sťažnosti, pokiaľ bol presvedčený o tom, že jeho základným právam alebo slobodám nebolo v jeho trestnej veci učinené zadosť. Pritom v ustanovení § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde má svoj právny základ zásada subsidiarity ústavnej sťažnosti, z ktorej plynie tiež princíp minimalizácie zásahu ústavného súdu do činnosti ostatných orgánov verejnej moci, čo znamená, že ústavná sťažnosť je krajným prostriedkom na ochranu práva nastupujúcim vtedy, keď náprava pred týmito orgánmi verejnej moci už nie je štandardným postupom možná. Zmysel a účel tejto zásady reflektuje maximu, podľa ktorej ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť len úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje v prípade zlyhania všetkých ostatných.

Sťažovateľ ani len náznakom v sťažnosti neuviedol, či takto postupoval alebo nie, t. j. či v konečnom dôsledku dal možnosť a priestor príslušným orgánom verejnej moci poskytnúť prípadnú ochranu jeho základným právam alebo slobodám. Ak tak urobil, mal v záujme úspešnosti tejto jeho sťažnosti túto okolnosť uviesť a prípadne namietat' ten orgán verejnej moci a jeho rozhodnutie, ktorý v tejto záležitosti konal ako ostatný. Ak tak ale sťažovateľ neurobil, nesplnil požiadavku vyjadrenú v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde, čo robí z jeho sťažnosti sťažnosť neprípustnú, a to je dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

V tejto súvislosti je tiež potrebné dať do pozornosti (ide o stabilnú judikatúru ústavného súdu), že základné právo na súdnu ochranu (siedmy oddiel ústavy) je „výsledkové“, to znamená, musí mu zodpovedať proces ako celok, a skutočnosť, či napadnuté konanie ako celok bude spravodlivé, závisí od pokračujúceho konania

a rozhodnutia všeobecných súdov (m. m. III. ÚS 33/04, IV. ÚS 163/05, II. ÚS 307/06, II. ÚS 155/08). Aj z ďalšej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 79/03, I. ÚS 236/03), obdobne ako z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (napr. Komanický c. Slovenská republika, rozsudok zo 4. 6. 2002) vyplýva, že ústavný súd a Európsky súd pre ľudské práva overujú, či konanie posudzované ako celok bolo spravodlivé v zmysle čl. 46 až čl. 50 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že predpokladom na záver o porušení základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je také porušenie, ktoré nie je napravitel'né alebo odstránitel'né činnosťou všeobecného súdu pred začatím konania alebo v konaní vo veci samej, resp. ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami (obdobne I. ÚS 148/03, III. ÚS 355/05, II. ÚS 307/06). V nadväznosti na to ústavný súd pripomína, že v rámci konania o sťažnosti zásadne preskúmava len právoplatné rozhodnutia, a to v tom zmysle, že musí ísť o rozhodnutia, ktorými sa konanie právoplatne skončilo (IV. ÚS 195/2010).

Trestné konanie voči sťažovateľovi sa ešte meritórne neskončilo. Sťažovateľ tak bude mať naďalej možnosť uplatniť si svoje práva v trestnom konaní, ktoré ďalej prebieha.

Ústavný súd preto vzhľadom na princíp subsidiarity svojej právomoci vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 *in fine* ústavy aj na svoju doterajšiu rozhodovaciu prax mohol sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní odmietnuť aj pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Napokon vo vzťahu k namietanému porušeniu práv zaručených v čl. 6 ods. 3 dohovoru a čl. 13 dohovoru ústavný súd konštatuje, že sťažnosť nespĺňa zákonom predpísané náležitosti, resp. je zjavne neodôvodnená. Sťažovateľ vo vzťahu k porušeniu označených práv neuviedol absolútne žiadnu argumentáciu. Neuviedol, že by nebol bez meškania a v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu [čl. 6 ods. 3 písm. a) dohovoru], že by nemal primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby [čl. 6 ods. 3 písm. b) dohovoru], že by sa nemohol

obhajovať sa osobne alebo s pomocou obhajcu podľa vlastného výberu, alebo pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu, aby sa mu bol poskytnutý bezplatne [čl. 6 ods. 3 písm. c) dohovoru], prípadne, že by nemohol vylúčať alebo dať vylúčať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe [čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru] alebo, že by mu nebola poskytnutá bezplatná pomoc tlmočníka [čl. 6 ods. 3 písm. e) dohovoru]. Rovnako sťažovateľ neuviedol nič, čo by svedčalo o akomkoľvek zásahu do jeho práva na účinný prostriedok nápravy. Z týchto dôvodov (nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí – chýbajúce odôvodnenie, alebo zjavná neopodstatnenosť) mohol ústavný súd sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietnuť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde

Vzhľadom na uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je konštatované vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Pretože sťažnosť sťažovateľa bola ako celok odmietnutá, bolo bez právneho významu zaoberať sa jeho ďalšími požiadavkami uvedenými v návrhu na rozhodnutie, rozhodovanie o ktorých je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. júna 2016